

MAKBUL TARİHİN TUTSAKLARI

Naeem Mohaiemen

İşlerinde Bangladeş'in sömürge sonrası çatışmalı tarihi üzerinden "üçüncü dünya enternasyonalizmi"ni sorgulayan sanatçı ve tarihçi Naeem Mohaiemen'in sergisi 23 Ocak'tan itibaren SALT Beyoğlu'nda.

23 Ocak-28 Nisan

SALT Beyoğlu, Kat 2-3 ve Açık Sinema

Sanatçı ve tarihçi Naeem Mohaiemen'in film, enstalasyon ve yazıları, "üçüncü dünya enternasyonalizmi"nin oluşumu ve çöküşünü, Bangladeş'in sömürge sonrası tarihindeki üç büyük kırılmayla inceler: 1905'te Britanya Hindistanı sınırlarındaki Bengal'in doğu ve batı olarak ikiye ayrılışı, 1947'de Britanya Hindistanı'nın bölünmesiyle Hindistan ile Pakistan'ın kuruluşu ve 1971'deki Hindistan-Pakistan Savaşı'yla Doğu ve Batı Pakistan'ın Bangladeş ve Pakistan'a dönüşümü. Bu sarsıntılı olaylar, 1970'lerde dünyanın diğer bölgelerinde sol hareketlerin yükselişinden bağımsız değildir. Haber görüntüleri ve buluntu fotoğrafların yanı sıra yeniden canlandırmalara başvuran Mohaiemen, sömürgecilikten kurtulan ulusların sosyalizm "ütopya"sının yerini neden zamanla yüksek sermaye hedefleri ve muhafazakâr politikalara bıraktığını sorgular. Sözlü tarih, popüler kültür ve mitolojiden öğeler içeren işlerinde 1950'lerden 1970'lere uzanan anonim ve bir o kadar tanıdık anlatıcılarla resmî ve gayriresmî tarihte belleğin güvenilmezliğine işaret eder.

Mohaiemen'in kültür kurumlarını ulus ötesi bir tarih kitabının sayfaları gibi kurgulama fikrine dayanan *Makbul Tarihin Tutsakları*, Bengalce'de "makbul tarih" anlamına gelen *shothik itihash* teriminden adını alır. Sanatçı, kayıp bir film kutusu, yanlış konumlanan bir adam, sansürlenmiş bir belge gibi ilgisiz görünen birtakım detayları birbirine örerek geleceğe umutlu ve siyaseten ihtiyatlı bir bakışla toplumsal kayıp ve hüsrana hikâyeleri anlatır. Bu yolla izleyiciyi, hikâyelerdeki karakterlerin devlet kontrolündeki tarih yazımının yöneticileri mi, yoksa tutsakları mı olduğunu sorgulamaya çağırır.

SALT Beyoğlu'nun üçüncü katında başlayan sergi, ikinci kattan *Tripoli Cancelled* [Trablus'a Uçuş İptal] (2017) video işinin belirli tarihlerde gösterileceği Açık Sinema'ya uzanır. Sanatçının sırasıyla 2011 ve 2012'de ürettiği *United Red Army* [Birleşik Kızıl Ordu] filmi ve beraberindeki *United Red Army: Timeline (1968-1977)* [Birleşik Kızıl Ordu: Zaman Çizelgesi (1968-1977)], Japon Kızıl Ordusu'nun Filistin davasıyla ilişkisi üzerinden üçüncü dünya idealini irdeler. *You Will Roam Like a Madwoman* [Deli Bir Kadın Gibi Dolanıp Duracaksın] (2014) enstalasyonu, 1970'ler Bangladeş'inde yeşeren vatan sevgisiyle dönemin devrim ruhunu ve tüketime aracı

bir feminist yaklaşımı harmanlayan popüler bir dergiye odaklanır. 2008 ve 2009'dan fotoğraf serileri *My Mobile Weighs A Ton* [Cep Telefonumun Yüğü Ağır] ile *Live True Life or Die Trying* [Sahici Bir Hayat Sür veya Uğruna Öl], ülkede süregelen öğrenci protestoları bağlamında fotoğraf, yeni teknolojiler ve şifreli iletişimin günlük hayattaki yerini tartışır.

Mohaiemen'in ikinci katta sunulan ve Filistin Kurtuluş Örgütü'ne Bangladeş'ten gönüllü katılanları gösteren ikonik Magnum fotoğrafına ilişkin *Abu Ammar is Coming* [Ebu Ammar Geliyor] (2016) video işiyle *The Year 1973 Created Many Problems for the Imperialists* [1973 Yılı Emperyalistlere Çok Sorun Çıkardı] fotoğraf serisi muhtelif arşiv kaynaklarını temel alır. Sanatçı 2013 tarihli bu seride, *Two Meetings and a Funeral* [İki Toplantı ve Bir Cenaze] (2017) video işinde de irdelediği, "emperyalistlerin artık çok ileri gittiği ve nihayet yenilgiyle yüzleşeceği" kanısını değerlendirir. Bir diğer fotoğraf serisi *Rankin Street 1953, Blueprints* [Rankin Sokağı 1953, Sokak Planları] (2013), şehir tarihi ve kalabalık aile yaşantısını yok eden sermaye güçlerinin mülkiyetine girmiş bir aile evini yeniden yapılandırır. Bangladeş'in millî şairi olup Hindistan ve Pakistan'ın pullarında da yer alan tek isim Kazi Nazrul İslam'a dair *Kazi in Nomansland* [Kazi Sahipsiz Ülkede] (2008) enstalasyonuysa, Salman Rushdie'nin *Geceyarısı Çocukları*'nda geçen üç ülkenin tarihinin Britanya Hindistanı'nın bölünmesinin ardından nasıl ortaklaşp çatıştığını anlatır.

SALT'tan Farah Aksoy tarafından programlanan *Makbul Tarihin Tutsakları*, Mohaiemen'in 2014'te Kunsthalle Basel'de gerçekleştirilen sergisinin devamı niteliğindedir.

Sanatçının 23 Ocak Çarşamba akşamı Açık Sinema'da yapacağı konuşmanın ayrıntılarıyla *Tripoli Cancelled* [Trablus'a Uçuş İptal] (2017) işinin gösterim tarihleri saltonline.org ve SALT Online sosyal medya kanallarından duyurulacaktır.

Sanatçı hakkında

1969, Londra doğumlu Naeem Mohaiemen, Dakka ve New York'ta üretim yapıyor. 2018 Turner Ödülü için aday gösterildi. Sergileri arasında *Solidarity Must Be Defended* (Mahmoud Darwish Museum, Ramallah, 2017); *There Is No Last Man* (MoMA PS1, New York, 2017); *Prisoners of Shothik Itihash* (Kunsthalle Basel, 2014); *The Young Man Was* (Experimenter, Kalküta, 2011); *Live True Life or Die Trying* (Cue Art Foundation, New York, 2009) ve *My Mobile Weighs A Ton* (Gallery Chitrak, Dakka, 2008) bulunuyor. İşleri documenta 14 (Atina/Kassel), EVA International (İrlanda) ve İskandinav güncel sanat bienali MOMENTUM ile Venedik, Lahor, Şarika ve Marakeş bienallerinde gösterildi. ICA Bağımsız Film Konseyi üyesi olan sanatçı, 2014'te film-video alanında Guggenheim Fellow seçildi.

GÖRSEL

Naeem Mohaiemen, *Rankin Street 1953, Blueprints* [Rankin Sokağı 1953, Sokak Planları], 2013

Sanatçı ve Experimenter'in (Kalküta) izniyle

Basın iletiřimi

Zeynep Akan

zeynep.akan@saltonline.org

+90 212 334 22 45